

Hver hverdag mellem kl. 17 og 18.30 byder Café Skiftesporet på god mad for 55 kroner. Denne aften står den på chili con carne.

Lokale iværksættere flytter ind

Fakta:

- I 2015 udvalgte DSB 30 ud af 60 tomme stationsbygninger til projektet »Nyt liv på stationerne«.
- I samarbejde med kommuner, iværksættere og lokale ildsjæle vil DSB skabe liv på stationerne.
- I 2013 gik DSB og blandt andet Esbjerg Kommune og Bramming Lokalråd sammen om at skabe liv på Bramming Banegård.

Mindst 60 DSB-stationer står tomme eller halvtomme. DSB arbejder målrettet på at skabe liv på stationerne sammen med kommunerne, iværksættere og lokale ildsjæle. I Bramming er det lykkedes.

Klokken er 11.23 den 4. november, da IC833 ankommer til Bramming i Vestjylland. Det er nok det dumme tidspunkt, man kan ankomme på, når turen går ud på at opleve livet i den 142 år gamle stationsbygning. Der er stort set ingen mennesker.

Det er der til gengæld nogle timer senere, hvor Café Skiftesporet, der holder til i stationsbygningen, byder på chili con carne til 55 kroner. Hver hverdag mellem kl. 17 og kl. 18.30 åbner cafeen dørene for de sultne aftengæster i den moderne indrettede café, der tidligere husede Kort & Godt og endnu tidligere en beværtning a la Jernbanecafeen i »Matador«. Det fortæller lederen af cafeen, Lars Møller, som sammen med en partner driver cafeen som en socialøkonomisk virksomhed, hvor fx udsatte unge kan komme i arbejdsprøvning. På trods af aftensmads-succesen er det svært at drive en café på normal vis i Bramming.

»Og det er jo heller ikke en rigtig café. Vi har ikke 28 forskellige typer kaffe, det er jo ikke København.«

De tomme stationer ligger i Jylland Nej, det er ikke København, og det er netop grunden til, at jeg har taget turen til Bramming. For i København og omegn er det forholdsvis let for DSB at leje stationer ud til fx cafeer og butikker, mens det kniber i landdistrikterne, fortæller DSB Ejendommens udlejningschef, Jan Joensen.

»Her har vi lukket billetsalg og Kort & Godt, fordi kundegrundlaget ikke var der længere. Typisk er den lokale politistation og posthus også lukket, og omgivelserne bærer præg af lav aktivitet. Og hvad gør man så?« udbryder Jan Joensen. Svaret

Café Skiftesporet lokker med sandwichskilt med is og gode tilbud, når man ankommer til stationen.

kunne være at rive bygningerne ned, men DSB vil hellere arbejde målrettet på at skabe liv i de gamle bygninger.

45 kreative ideer

Idékongkurrencen Colliers Award blev løsningen. Colliers er et ejendomsmæglerfirma, som frem til 2015 også afholdt årlige idékongkurrencer med fokus på at udvikle gamle ejendomme. Konkurrencen har blandt andet skabt liv i gamle kirker og bidraget til videreudviklingen af Kødbyen i København, som nu er en stor succes. En idékongkurrence var lige det rigtige for DSB.

»Vi valgte fire stationer til konkurrencen i 2015: Ribe, Skive, Sorø og Ringe. Over hundrede studerende bød ind med tilsammen 45 ideer, og det skabte stor opmærksomhed,« fortæller Jan Joensen.

De to vinderprojekter handlede om overnatningsmuligheder og servering af

Karl og Rosa har læst om cafeen i avisen. »Det bliver ikke sidste gang, vi er her,« fortæller de.

fokus på »Nyt liv på stationerne«

Stationen er indrettet lyst og let med moderne møbler i den lille ventesal mellem cafeen og kommunens borgerservice.

egnsretter på stationerne, præmierne blev uddelt af transportministeren, og DSB Ejendomme besluttede at ride videre på opmærksomheden ved at starte projektet »Nyt liv på stationerne«.

»Hele byen startede jo med stationen«

DSB Ejendomme har imidlertid også en anden succes, og den hedder Bramming. Her havde DSB arbejdet sammen med Esbjerg Kommune og lokalrådet, og det tog ca. seks år fra første idé, til der skete noget konkret.

En af dem, der var med til at få det til at ske, var Kaj Emil Koman-Mejer fra lokalrådet. Siden DSB lukkede Kort & Godt og toiletterne, har han brugt en stor del af sin fritid på at få liv på Bramming Station.

»Hele byen startede jo med stationen. Der var stationen og kroen, resten var en grusvej. Det tirrede mig helt vildt, at så flot en bygning bare skulle gå til,« fortæller Kaj Emil Koman-Mejer med hævet stemme. Han og det øvrige lokalråd begyndte at arbejde både kommune og DSB via blandt andet to møder med Jesper Lok.

»Jeg mødte Jesper Lok i anledning af hundredåret for Bramming-ulykken.

Lars Møller driver Café Skiftesporet, og Kaj Emil Koman-Mejer var med til at skubbe på at få noget liv på stationen

Han kom gående sammen med Henrik Dam Kristensen, der var minister, og Henrik Dam udbrød, da han så mig: »Ham der skal du passe på. Han vil have banen genåbnet til Grindsted, og han vil have stationen gratis.« Og det var helt rigtigt. Stationen koster over 15 mio. kroner, det er jo en fuldstændig urealistisk pris! Giv os den gratis, så skal I bare se.«

30 stationer skal være som Bramming

DSB vil dog ikke forære stationerne væk, men lokale ildsjæle som Kaj Emil Koman-Mejer vil man meget gerne i dialog med via kommunerne, som har kontakter til de lokale netværk.

I foråret 2016 inviterede DSB Ejendomme derfor sig selv til møde med 19 borgmestre og kommunaldirektører om

Bramming Banegård blev indviet for 142 år siden. Her ses den travle station i 1910. Fotoet hænger på væggen i Kraftcentrets og lokalrådets lokale.

i alt 30 tomme stationer primært i det jyske. Alle kommuner sagde ja tak, og der er nu planer i gang for 7 af stationerne.

»Vi er uden undtagelse blevet meget vel modtaget ude i kommunerne, som ligesom os har stor interesse i at få skabt liv på stationerne, og vi tror på det. Vi ville ikke kunne få kontakt til så mange borgmestre og kommunaldirektører, hvis ikke stationen var vigtig. Men det kræver tålmodighed, og vi er langtfra sikre på, at alt bliver til noget.«

I Bramming har Esbjerg Kommune lejet hele stationen af DSB og har indrettet Borgerservice over for cafeen. Café Skiftesporet, lokalrådet og det sociale værested Kraftcentret lejer lokaler på stationen af kommunen. Så selv om både Kaj Emil Koman-Mejer og Lars Møller gerne ville sparke endnu mere liv i stationen – blandt andet står 1.-salen tom – så er Bramming Station i live. Når cafeen serverer dagens ret mellem kl. 17 og 18.30, kommer der som regel 20-30 gæster.

»Men når vi serverer fx flæskkesteg, så vælter det ind. Forleden havde vi 70 personer til stegt flæsk og persillesovs, og det forventer vi også næste gang,« fortæller Lars og ser ganske fornøjet ud. ■

I værestedet Kraftcentrets lokale kan man komme forbi til fx familierådgivning – eller hygge.

»Jeg tager gerne med ned i banken«

Jesper Holstener Larsen

Landdistriktskoordinator i Esbjerg Kommune

»Jeg samarbejder med de tre udvalg, kaldet Byforum, i vores tre købstæder: Ribe, Esbjerg og Bramming. De består blandt andet af erhvervsdrivende, forretningsfolk og arkitekter fra kommunen, 20-25 personer, som tager stilling til udvikling i bymidten. Det er fx, når der er tomme butikslokaler eller bygninger, der ligger centralt i byen og er

synlige i bybilledet. Vi mødes om deres ideer, og min rolle er at bære ideerne videre og se, hvad der kan bære. Kommunen kommer ikke med pengene, så det er altid det første springende punkt. Vi kan ikke puste penge i tomme bygninger, men er der fornuftige ideer og eksterne finansieringsmuligheder, så bidrager vi gerne. Jeg går også gerne med i banken og garanterer for projektets finansiering, når fx foreninger skal lægge penge ud, de ikke har. Der er rigtig mange ildsjæle derude, som bruger en stor del af deres fritid på at skabe noget for andre. Det bliver jeg meget beriget af.«

»Det er lange processer, der kræver stor tålmodighed«

Christian Kahr Andersen

Konsulent i DSB Ejendomme med ansvar for projektet

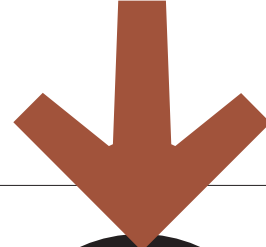
»Nyt liv på stationerne«, som startede i 2015

»Det første, vi gjorde, var at finde ud af, hvor mange stationer det handlede om. Og hvornår er en station tom? Vi lavede en øvelse i afdelingen, hvor vi gennemgik stationerne, ved at forestille os at ankomme til en specifik station. Ville vi som passagerer opleve den som tom? På den måde valgte vi 30 stationer, som vi forsøger sammen med kommunerne at skabe liv på. Det er lange processer, der kræver stor tålmodighed. Jeg har tidligere arbejdet

med byudvikling i Københavns Kommune, hvor vi lyttede til borgernes ønsker og så, hvad der kunne blive virkelighed via fundraising og bevillinger. I en periode sad jeg faktisk på et nyinstitusat kontor på Langgade Station, som var blevet til i samarbejde med kommunen.

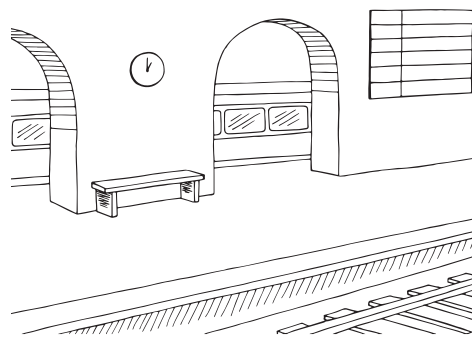
Mit job fører til mange sjove situationer. Jeg og en embedsmand fra kommunen sad en dag i stuen hos nogle lokale landskendte musikere i Langå og holdt møde om, hvordan de gerne ville omdanne stationen til en musikstation. For at understrege ideen rejste de sig og begyndte at spille deres version af Souvenirs/Lars Lilholt sangen »Langå Banegård« – med blandt andet opvaskebørster som instrument.«

**DSB-STATIONER STÅR TOMME
ELLER HALVTOMME
– DE FLESTE I JYLLAND.**

30

stationer er udpeget som mulige stationer at udvikle nyt liv på.

19 BORGMESTRE OG KOMMUNALDIREKTØRER SAGDE JA TAK, DA DSB EJENDOMME GERNE VILLE KOMME FORBI OG TALE OM LIV PÅ STATIONERNE.

7

stationer er der p.t. konkrete udviklingsplaner for, mens der er løse projektideer for de øvrige.

25.000 M²

på DSB's stationer i hele landet – rundt regnet – er udbudt til leje på dsbejendomme.dk. Heri er indregnet nogle af de 30 stationer, der arbejdes med i »Nyt liv på stationerne«, men ikke alle.